

PdF Masarykovy univerzity Brno

Katedra pedagogiky

**Vychází studenti ze svých jazykových znalostí při
odhadování významu slova v CJ?
(zpráva z výzkumu)**

**předmět: Základy pedagogické metodologie
vyučující: Mgr. Kateřina Vlčková**

Vypracovaly:

Hana Gabrielová, učo 104657,

obor: Učitelství německého jazyka a literatury pro základní školu (PdF NJ5Z)

Učitelství francouzského jazyka a literatury pro základní školu (PdF FJ5Z)

Irena Slívová, učo 104575

obor: Učitelství německého jazyka a literatury pro základní školu (PdF NJ5Z)

Učitelství francouzského jazyka a literatury pro základní školu (PdF FJ5Z)

semestr: jaro 2004

datum: 1. 6. 2004

Obsah

Úvod.....	3
Administrace dotazníku.....	4
Jak dotazník vypadal.....	4
Hypotéza.....	5
Metodologie.....	5
Výsledky.....	6
Interpretace výsledků.....	7
Závěr.....	7

Úvod

Na úvod bychom chtěly seznámit s tématem výzkumného šetření. Tento výzkum se zabýval strategií učení se cizímu jazyku. Byl určen studentům předposledních ročníků gymnázií. Byl zaměřen především na to, jak se studenti dokáží učit cizí jazyk a jakých při studiu používají metod, pomůcek; z čeho vycházejí, atd.

Pro náš výzkum jsme si vybraly otázku z části C č. 1: „Když slovíčku nerozumím, snažím se odhadnout jeho význam na základě svých jazykových znalostí. Např. na základě gramatiky (pořádek slov ve větě, předpony, slovní druh); důrazu na určité slovo; z kontextu jiných slov; podle tématu (př. cestování); podle jazykové situace (někdo přijde a řekne krátký výraz; z toho usoudím, že se jedná o pozdrav).“

Dle našeho názoru má toto vyjádření velký význam. V dnešní době je kladen značný důraz na výuku cizích jazyků – na většině středních škol je již v osnovách povinná výuka alespoň dvou cizích jazyků.

Administrace dotazníku

V této kapitole uvedeme základní informace o třídách, ve kterých byl náš výzkum prováděn.

Třídy: *septima A., septima B*

Škola: *Klasické gymnasium, Plovdivská 8, 616 00, Brno*

Zaměření školy: *klasické jazyky*

Dne: *19. 5. 2004*

Dotazník zadaly: *Hana Gabrielová a Irena Slívová*

Časové rozmezí zadávání dotazníku: *2 vyučovací hodiny (8.00 – 9. 40)*

Doba vyplnění dotazníku: *45 minut*

Počet žáků ve třídách: *celkem 50 (35 dívek, 15 hochů)*

Cizí jazyky, jež se učí: *angličtina, němčina, francouzština, italština, latina, ruština, španělština*

Dotazníky jsme zadávaly během maturit. I když většinou studenti nevyplňují dotazníky s nadšením, o tento projevili zájem.

Jak dotazník vypadal

Dotazník byl rozdělen do dvou částí.

První část se týkala obecné části – studenti uváděli pohlaví, třídu, školu a dále obecné údaje o jejich studiu cizích jazyků na daném gymnáziu.

Druhá část – tzv. inventář strategií – byla rozdělena do sedmi částí označených písmeny A–G. Jednotlivé části se zabývaly určitými okruhy a měly různý počet otázek. Část A – paměťové strategie, část B – kognitivní strategie, část C – kompenzační strategie, část D – metakognitivní strategie, část E – afektivní strategie, část F – sociální strategie a část G se týkala vlastního hodnocení sebe a přístupu učitele.

Studenti mohli vybírat odpovědi ze stupnice: **1** – nikdy, téměř nikdy; **2** – občas, obvykle ne; **3** – někdy, půl na půl; **4** – často, obvykle ano; **5** – vždy, téměř vždy; **N** – nevím, nemohu odpovědět (tuto poslední možnost měli studenti použít jen v krajním případě).

Hypotéza

V této kapitole jsme se zaměřily na stanovení hypotézy.

Zajímalo nás, jak si dívky poradí se slovíčkem, jehož význam neznají; do jaké míry se jej snaží odhadnout na základě již získaných zkušeností, oproti chlapcům.

Naše hypotéza tedy zní: **Dívky se snaží odhadnout význam neznámého slovíčka na základě svých jazykových znalostí častěji než chlapci.**

Správnost naší hypotézy uvádíme v kapitole Výsledky a Interpretace výsledků.

Metodologie

Dne 19. 5. 2004 jsme navštívily Klasické gymnasium na Plovdivské ulici v Brně – Žabovřeskách. Nejdříve jsme navštívily třídu septimu A, která tvořila polovinu našeho výzkumného vzorku. Rozdaly jsme studentům dotazníky, vysvětlily jim, jak je mají správně vyplnit (data z dotazníků zapsány do tabulky, která obsahovala název školy, pohlaví, třídu a

odpovědi studentů na jednotlivé otázky) a čekaly na jejich odevzdání. Druhou vyučovací hodinu jsme šly do třídy septimy B, kde jsme postupovaly stejně jako ve třídě předchozí.

Na následné propočty a vypracování dat z tabulky jsme použily statistickou metodu aritmetického průměru.

Výsledky

Počet vyplněných dotazníků (rozdělení podle jednotlivých tříd):

Septima A – 26 studentů (z toho 7 chlapců a 19 dívek)

Septima B – 24 studentů (z toho 8 chlapců a 16 dívek)

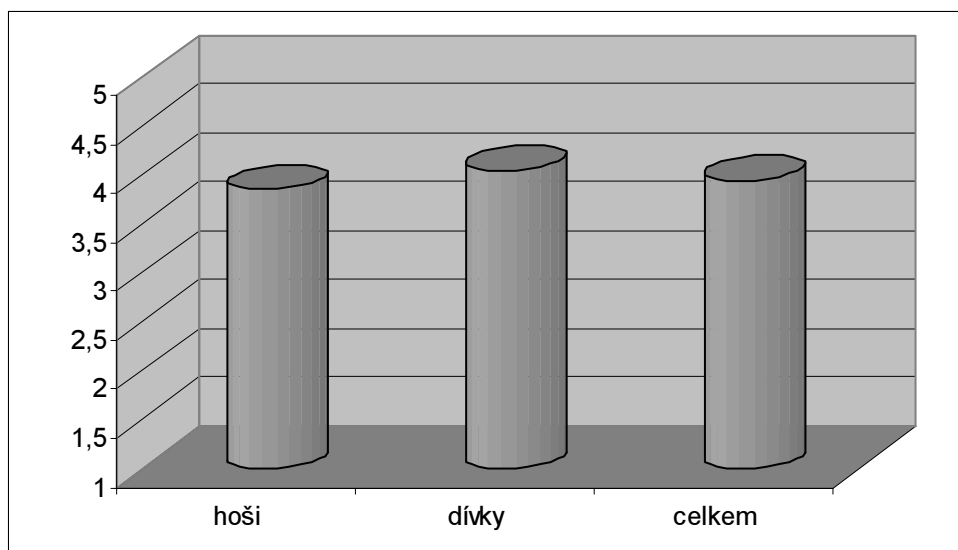
Hoši – 15

Dívky – 35

Bodový průměr, jak se hoši a dívky snaží odhadnout význam neznámého slovíčka na základě svých jazykových schopností.

Pohlaví	Bodový průměr
Dívky	4,05
Hoši	3,86
Celkem	3,95

Následující graf pak zobrazuje srovnání bodového průměru:

Interpretace výsledků

Naše hypotéza, že se dívky snaží odhadnout význam neznámého slovíčka na základě svých jazykových znalostí častěji než chlapci, se potvrdila, i když menším rozdílem než jsme čekaly. Nicméně se jedná jen o „intuitivní potvrzení“ hypotézy, k potvrzení hypotézy by bylo samozřejmě třeba provést patřičné statistické testy.

Dívky, jejichž bodový průměr je **4,05**, se snaží odhadnout význam slovíčka na základě svých jazykových znalostí často, avšak rozdíl mezi nimi a chlapci je zanedbatelný. Chlapci dosáhli bodového průměru **3,86**.

Celkový průměr (tj. chlapci a dívky dohromady) byl **3,95**. Tedy i celkově se studenti snaží odhadovat význam slovíčka ze svých jazykových zkušeností často.

Závěr

Vzhledem k tomu, že jsme obě studentky učitelství cizích jazyků, vybraly jsme si tento výzkum s úmyslem využít výsledky odpovědí v budoucí pedagogické praxi.

Z vyhodnocených dat vyplývá, že ve snaze odhadnout význam neznámého slovíčka na základě již získaných jazykových znalostí se dívky i chlapci chovají v zásadě stejně-iniciativa děvčat je mírně vyšší.

V dnešní době je člověk s cizími jazyky konfrontován velice často a často také musí reagovat velmi rychle, a proto nás nepřekvapila míra, s jakou se žáci snaží odhadovat význam neznámého výrazu z již získaných jazykových zkušeností, aniž by si přesný význam daného slova vyhledali ve slovníku.